

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/armia-czerwona-na-ziemi/97743,Krzysztof-Filip-Gwalty-mordy-i-rabunki-obecnosc-Armii-Czerwonej-w-Gdansk-w-1945.html>

31.05.2026, 19:54

Krzysztof Filip: Gwałty, mordy i rabunki: obecność Armii Czerwonej w Gdańsku w 1945 roku

Tuż przed zdobyciem, Gdańsk stanowił tygiel narodowościowy z przewagą ludności niemieckiej. Z sowieckich źródeł wynika, że zamieszkiwało go 400 tys. osób, a wliczając peryferie i uchodźców - nawet 2,5 mln. W ramach operacji pomorskiej szturm na Gdańsk prowadziły wojska II Frontu Białoruskiego, wspierane przez alianckie bombowce. Oficjalnie miasto zdobyto 30 marca, ale walki trwały dłużej.

05.05.2020

Widok na spalone gdańskie spichlerze (ze zbiorów Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku)

„Urry..., urry!”

Zdobycy traktowali ten teren jak zdobycz wojenną. Zdaniem historyka Jana Daniluka, ich schemat działania był następujący: „grupa żołnierzy radzieckich wchodzi do budynku, rabuje, potem gwałci kobiety, wychodząc wrzuca do środka wiązkę granatów”. Najchętniej kradziono

zegarki („urry”), buty, biżuterię i alkohol, wielu żołnierzy było pijanych. Łupiono, dewastowano i podpalano obiekty sakralne, instytucje i mieszkania. Dochodziło do masowych mordów, jak np. w niemieckim lazarecie w gmachu obecnej Politechniki Gdańskiej, w szpitalu św. Elżbiety (w każdym z tych miejsc życie straciło kilkuset mieszkańców) czy też w podpalonym przez Sowieców kościele św. Józefa, w którym zamknięto kilkadziesiąt osób. Czerwonoarmiści organizowali deportacje cywilów, represjonowali akowców i innych patriotów, zwalczali podziemie niepodległościowe, wprowadzali terror, demontowali porty, fabryki i wszelkie urządzenia, dezorganizowali życie miejscowości.

Widok na spalone gdańskie spichlerze (ze zbiorów Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku)

Pliki do pobrania

[Krzysztof Filip: Gwałty, mordy i rabunki: obecność Armii Czerwonej w Gdańsku w 1945 roku \(pdf, 438.45 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)